

Monumentnummer*: 515228

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 oktober 2004
Kadaster deel/nr 82923/118

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
De Steeg	Rheden	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Dieren	T			818

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1. Hoofdgebouw (Middachten)

Het in oorsprong middeleeuwse omgrachte HOOFDGEBOUW is tussen 1693 en 1698 in classicistische stijl herbouwd naar ontwerp van stadhoudelijk architect Jacob Roman uitgevoerd door Steven Vennekool. De gedecoreerde ingangspartij heeft Vennekool toegevoegd. Bij de herbouw is gebruik gemaakt van middeleeuws muurwerk. Het blokvormige, bakstenen gebouw is op vierkante grondslag opgetrokken met aan alle vier de zijden een rechthoekige uitbouw. Deze risalerende delen treden als een avant-corps zoveel naar voren dat de zijvlakken ramen bevatten. Het huis is opgebouwd uit een schuin toelopend onderhuis en twee verdiepingen onder een met leien gedekt afgeplat schilddak. Op de nokeinden staan rechthoekig gemetselde schoorstenen. Het onderhuis, dat door een zandstenen rand gescheiden wordt van de bovenbouw, is bereikbaar via de brug en ook vanaf de gracht. De voor- en achtergevels zijn vijf traveeën breed en de beide zijgevels zes traveeën. De traveeën bestaan uit een schuifvenster in het onderhuis, een meerruitsvenster op de bel-etage en een meerruitsvenster op de verdieping. Alle vensters van het hoofdgebouw zijn voorzien van anderhalfsteens hanekammen. De onversierde en vlakke zijgevels hebben een gelijkvormige opbouw bekroond door een blokvormige kroonlijst. De voorgevel wordt bepaald door de natuurstenen ingangspartij, die de gehele uitbouw beslaat. De ingangspartij, onder een met leien gedekt schilddak waarvan de top eindigt in een gemetselde schoorsteen, wordt afgesloten door een segmentvormig fronton waarin een gepolychromeerd schild met het alliantiewapen van Van Reede en Van Raesfelt, dat wordt vastgehouden door twee griffioen. Daaronder een wapperend lint met de tekst 'MALO MORAM QUAM FOEDARI' (Liever de dood dan de schande). Op de bel-etage wordt de dubbele paneeldeur met halfrond bovenlicht waarin een radiale roedenverdeling (spaakroeden) geflankeerd door een meerruitsvenster met meerruitsbovenlicht. Deze invulling is gevat in een natuurstenen omlijsting bestaande uit vier pilasters bekroond door een hoofdstel. De zijpilasters dragen krijgerattributen (helm en schild). Voor de deur bevindt zich een bordes. Boven de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 24 april 2024

hoofdingang bevindt zich een omlijst meerruits schuifvenster met Frans balkon geflankeerd door twee segmentvormige meerruits schuifvensters. De hele ingangspartij is vorm gegeven als een triomfboog om zo de militaire roem van de bouwheer Godart van Reede weer te geven. De zijtraveeën worden gevormd door twee boven elkaar geplaatste meerruitsvensters en een dakkapel met meerruitsvenster onder een half rond houten fronton. De middelste travee aan de achterzijde (zuid) is voorzien van twee verschillende balkons. Op de bel-etage een smeedijzeren balkon, ondersteund door vier natuurstenen consoles, voor een meerruits schuifvenster met scharnierend houten onderpaneel. Op de tweede verdieping een natuurstenen Frans balkon met ongeprofileerde balusters voor een meerruits schuifvenster met scharnierend houten onderpaneel. De middelste en de twee zijtraveeën worden bekroond door een dakkapel van meerruits draaivensters met daarboven een half rond fronton.

In het INTERIEUR is de 17de-eeuwse plattegrond gaaf bewaard gebleven. Centraal het ovaalvormige trappenhuis, bekroond door een rijk gestucte koepel waaromheen de verschillende ruimten in een appartementensysteem zijn gegroepeerd. In de aankleding van het interieur zijn 17de-eeuwse betimmeringen grotendeels gaaf bewaard gebleven. Elementen uit stijlperiodes uit de 18de en 19de eeuw (onder andere inrichting Groene Kamer) werden geïntegreerd. Het 17de-eeuwse trappenhuis vormt het hart van het huis (gebouwd op de voormalige binnenplaats) en bestaat uit een dubbele ovale trap, voorzien van rijk houtsnijwerk waarin de Ierse harp en een slangmotief zijn verwerkt en uitbundig stucwerk ontworpen door Vennekool (onder andere uitgevoerd door Francesco Ottolini). Het iconografisch programma van het snij- en stucwerk verwijst naar de Ierse heldendaden van veldheer Godart van Reede. Van de aankleding van het interieur is ondermeer van belang het stucplafond in Empirestijl in de Zaal uit 1813 met commodes onder spiegels in Lodewijk XV-stijl en twee dubbel gebogen commodes in Lodewijk XV-stijl. In 1900 werden de deurpartijen, oorspronkelijk uit het midden van de Zaal, naar voren verschoven. In de Eetkamer bevindt zich een stucplafond uit ca. 1845 met onder andere het alliantiewapen Bentinck en Van Waldeck Piermont. De Blauwe Kamer heeft, evenals de Groene Kamer, een 17de-eeuws stucplafond en aansluitend een kabinetje waarin een schoorsteen in de stijl van Daniël Marot. De bibliotheek en de slaapkamer er boven hebben een achthoekig koepelvormig plafond.

Waardering

HOOFDGEBOUW (Middachten) behorend tot de historische buitenplaats Middachten van bijzonder belang

- vanwege het gaaf bewaard gebleven interieur en exterieur van het in oorsprong middeleeuwse huis, dat in de 17de eeuw in classicistische stijl is herbouwd;
- als gaaf bewaard voorbeeld van het werk van Jacob Roman en Steven Vennekool;
- vanwege het gaaf bewaard gebleven 17de-eeuwse grondplan van het interieur waarin opgenomen het unieke trappenhuis met koepel
- vanwege de 17de-eeuwse aankleding van het interieur met latere wijzigingen.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Kastelen, landhuizen en parken	Kasteel, buitenplaats	Kasteel